

Zadanie 1. (0-1)

Proces rozpadu kwasów, zasad i soli na jony pod wpływem wody to

- A. elektroliza. B. dyfuzja. C. dysocjacja. D. dekantacja.

Zadanie 2. (0-1)

Kwas, którego cząsteczka, rozpadając się całkowicie pod wpływem wody, utworzy największą liczbę jonów, to

- A. HNO_3 B. H_3PO_4 C. H_2SO_4 D. H_2CO_3

Informacje do zadań 3. i 4.

W każdej z czterech probówek umieszczono inną substancję – w jednej wodę destylowaną, a w trzech pozostałych roztwory wodne: wodorotlenku potasu – KOH, kwasu azotowego(V) – HNO_3 , glukozy – $\text{C}_6\text{H}_{12}\text{O}_6$. W celu rozpoznania zawartości probówek do każdej z nich włożono papierek uniwersalny, a po odczytaniu jego zabarwienia wlało po kilka kropli fenoloftaleiny. Obserwacje zapisano w tabeli.

Numer probówki	Zabarwienie papierka uniwersalnego	Zabarwienie fenoloftaleiny
Probówka I	niebieskie	malinowe
Probówka II	żółte	brak (bezbarwne)
Probówka III	czerwone	brak (bezbarwne)
Probówka IV	żółte	brak (bezbarwne)

Zadanie 3. (0-1)

Wodny roztwór KOH znajduje się w probówce:

- A. I B. II C. III D. IV

Zadanie 4. (0-1)

Wskaż zdanie prawdziwe.

- A. W probówce I pH roztworu ma wartość około 7.
B. W probówce II stężenie jonów OH^- jest większe niż jonów H^+
C. W probówce III odczyn roztworu jest zasadowy.
D. W probówkach II i IV znajdują się roztwory o odczynie obojętnym.

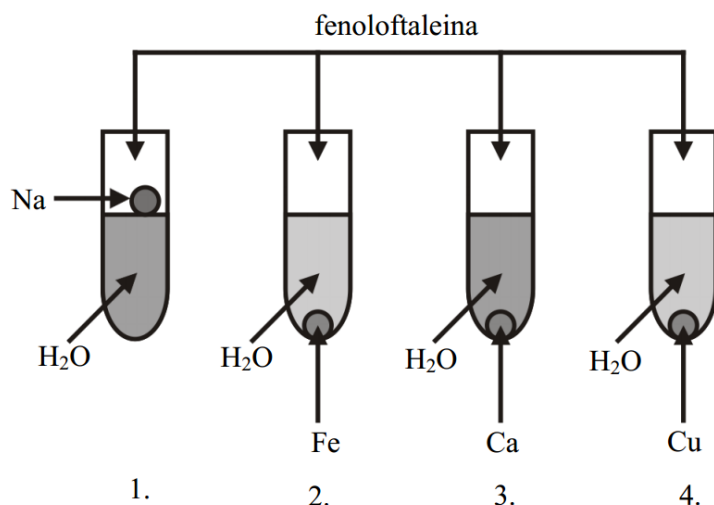
Zadanie 5. (0-1)

Wskaż nazwę systematyczną soli o wzorze sumarycznym AlPO_4 .

- A. azotan(V) glinu B. fosforan(V) glinu
C. siarczan(VI) glinu D. fosforan(III) glinu

Zadanie 6. (0-1)

Uczeń przeprowadził doświadczenie, którego przebieg przedstawiono na rysunku.

Fenoloftaleina zabarwiła się na malinowo w probówce 1. i 3.

Który wniosek z przeprowadzonego doświadczenia jest poprawny? Wybierz odpowiedź spośród podanych.

- A. W wyniku reakcji każdego metalu z wodą powstają zasady.
- B. W wyniku reakcji sodu i wapnia z wodą powstają kwasy.
- C. W wyniku reakcji sodu i wapnia z wodą powstają zasady.
- D. W wyniku reakcji żelaza i miedzi z wodą powstają kwasy.

Zadanie 7. (0-1)

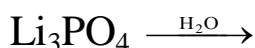
Na opakowaniu środka do udrożniania rur kanalizacyjnych zawierającego stały wodorotlenek sodu znajdują się następujące zdania: Uwaga! W żadnym wypadku nie wlewać wody do pojemnika z preparatem. W przypadku nieprzestrzegania tego ostrzeżenia zachodzi możliwość oparzenia wypryskującą cieczą!

Wybierz najlepsze wyjaśnienie tego ostrzeżenia spośród podanych.

- A. Wodorotlenek sodu ulega gwałtownemu rozkładowi, gdy się go ogrzewa, i dlatego ciecz pryska.
- B. Wodorotlenek sodu jest substancją żrącą i nie należy go rozpuszczać w wodzie, bo wtedy pryska.
- C. Podczas rozpuszczania wodorotlenku sodu w wodzie wydzielają się znaczne ilości ciepła, wskutek czego ciecz wrze i pryska.
- D. Wodorotlenek sodu szybko wchłania wodę i dlatego ciecz pryska.

Zadanie 8. (0-1)

Wskaż produkty reakcji dysocjacji jonowej fosforanu(V) litu.

- A. $3 \text{Li}^+ + 4 \text{PO}_4^{3-}$ B. $3 \text{Li}^+ + \text{PO}_4$ C. $\text{Li}_3^+ + \text{PO}_4^{3-}$ D. $3\text{Li}^+ + \text{PO}_4^{3-}$

Zadanie 9. (0–1)

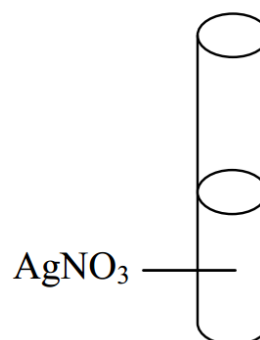
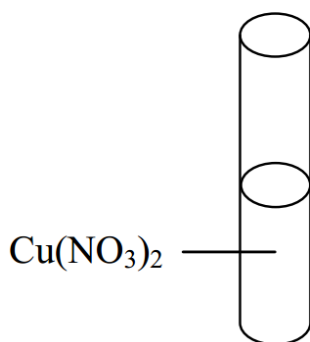
W tabeli przedstawiono rozpuszczalność soli i wodorotlenków w wodzie.

R – rozpuszczalny, N – nierozpuszczalny

Jony	Na ⁺	K ⁺	Mg ²⁺	Ag ⁺	Cu ²⁺
OH ⁻	R	R	N	N	N
Br ⁻	R	R	R	N	R
NO ₃ ⁻	R	R	R	R	R

W dwóch probówkach znajdują się wodne roztwory soli.

Korzystając z tabeli rozpuszczalności, wybierz spośród podanych jedną substancję, której dodanie skutkuje wytrąceniem osadu w każdej z tych probówek.

A. KBr

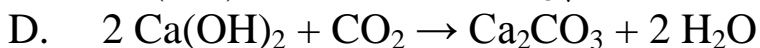
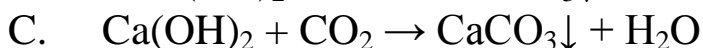
B. Mg(NO₃)₂

C. HBr

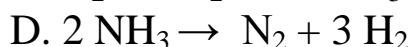
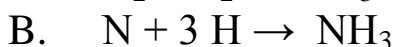
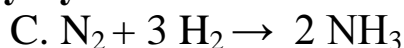
D. NaOH

Zadanie 10. (0–1)

Wskaż równanie reakcji chemicznej, które przedstawia sposób wykrywania obecności CO₂.

Zadanie 11. (0–1)

Wybierz równanie reakcji otrzymywania amoniaku NH₃.

Zadanie 12. (0–1)

Przeprowadzono doświadczenia zilustrowane rysunkami.

roztwór zawierający jony OH^- i Na^+

roztwór zawierający jony S^{2-} i Na^+

roztwór zawierający jony PO_4^{3-} i Na^+

roztwór zawierający jony Cu^{2+}

roztwór zawierający jony Cu^{2+}

roztwór zawierający jony Fe^{3+}

I II III

Obok przedstawiono tabelę rozpuszczalności wybranych soli i wodorotlenków w wodzie w temperaturze 25 °C.

	S^{2-}	PO_4^{3-}	OH^-
Na^+	R	R	R
Cu^{2+}	N	N	N
Fe^{3+}	N	N	N

R – substancja rozpuszczalna
N – substancja nierozpuszczalna

Korzystając z tabeli rozpuszczalności, oceń prawdziwość poniższych zdań. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F – jeśli jest fałszywe.

We wszystkich probówkach wytrąciły się osady.	P	F
W probówce II powstał siarczek miedzi(II).	P	F

Zadanie 13. (0–1)

Zaznacz wzór sumaryczny wapienia.

- A. CaCO_2 B. CuCO_3 C. CuSO_4 D. CaCO_3

Wskaż równanie reakcji wapienia z jednym z kwasów wchodzącym w skład kwaśnych opadów.

- A. $\text{CaCO}_3 + \text{H}_2\text{SO}_4 \rightarrow \text{CaSO}_4 + \text{H}_2\text{O} + \text{CO}_2 \uparrow$
B. $\text{CaCO}_3 + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{Ca} + \text{H}_2\text{O} + \text{CO}_2 \uparrow$
C. $\text{CaSO}_3 + \text{H}_2\text{SO}_4 \rightarrow \text{CaSO}_4 + \text{H}_2\text{O} + \text{SO}_2 \uparrow$
D. $\text{CuCO}_3 + \text{H}_2\text{SO}_4 \rightarrow \text{CuSO}_4 + \text{H}_2\text{O} + \text{CO}_2 \uparrow$

Zadanie 14. (0–1)

Dziadek Magdy cierpi na nadkwaśność, czyli nadmierne wydzielanie kwasu solnego w żołądku. Używa leku, w którego skład wchodzi:

– fosforan glinu   – olejek miętowy   – woda.

Substancją powodującą zmniejszenie stężenia kwasu solnego jest nierozpuszczalny w wodzie fosforan glinu.

Na opakowaniu leku zapisano następującą informację: „*Przed użyciem wstrząsnąć butelką.*”

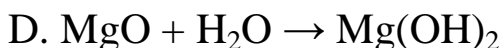
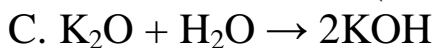
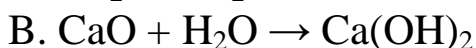
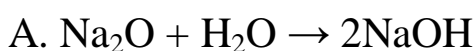
Dokończ poniższe zdanie, wybierając odpowiedź spośród podanych.

Butelką z lekiem należy wstrząsnąć, aby:

- A. ułatwić wchłanianie leku w przewodzie pokarmowym.
- B. fosforan glinu i olejek miętowy rozpuściły się w wodzie.
- C. olejek miętowy wszedł w reakcję chemiczną z fosforanem glinu.
- D. wymieszać składniki leku, które rozdzieliły się pod wpływem siły ciężkości.

Zadanie 15. (0–1)

Podczas lekcji uczniowie zapisali równania reakcji otrzymywania różnych wodorotlenków:

Wiedząc, że masy atomowe wynoszą: $M_{\text{Na}} = 23 \text{ u}$, $M_{\text{Ca}} = 40 \text{ u}$, $M_{\text{K}} = 39 \text{ u}$, $M_{\text{Mg}} = 24 \text{ u}$, $M_{\text{O}} = 16 \text{ u}$, $M_{\text{H}} = 1 \text{ u}$, wybierz reakcję, w której otrzymujemy

15.1.	największą masę produktu na jedną cząsteczkę wody.	A	B	C	D
15.2.	najmniejszą masę produktu na jedną cząsteczkę wody.	A	B	C	D

Zadanie 16. (0–1)

Oceń prawdziwość podanych informacji dotyczących nazewnictwa soli nieorganicznych. Wybierz P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub F, jeśli jest fałszywa.

Nazwa systematyczna soli	Wzór sumaryczny soli		
siarczek srebra(I)	AgS	P	F
siarczan(IV) ołowiu(II)	PbSO_3	P	F
węglan miedzi	CaCO_3	P	F
siarczan(VI) cyny(IV)	$\text{Sn}(\text{SO}_3)_2$	P	F

Zadanie 17 (0–1)

Do trzech ponumerowanych probówek wprowadzono po kilka cm³ wody z dodatkiem kilku kropli alkoholowego roztworu fenoloftaleiny. Do pierwszej wrzucono małe kawałeczki sodu, do drugiej wstążkę magnezową, a do trzeciej kilka wiórków miedzianych. Obserwacje poczynione podczas wykonywania opisanych doświadczeń zebrano w poniższej tabeli.

Nr probówki	Obserwacje
1	Sód pływał po powierzchni wody, gwałtownie z nią reagując. Roztwór przyjął malinowe zabarwienie.
2	Magnez reagował powoli z wodą, roztwór wokół wstążki magnezowej przyjmował malinowe zabarwienie.
3	Nie zaobserwowano oznak przebiegu reakcji miedzi z wodą. Roztwór nie zabarwił się na kolor malinowy.

Oceń prawdziwość wniosków, jakie wyciągnięto na podstawie przeprowadzonego doświadczenia. Wybierz P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub F – jeśli jest fałszywa.

17.1.	Metale różnią się aktywnością w stosunku do wody	P	F
17.2.	Aktywność metali w stosunku do wody maleje w szeregu: Cu, Mg, Na.	P	F
17.3.	Spośród badanych metali najbardziej aktywnym w stosunku do wody jest sód.	P	F
17.4.	Wodorotlenek miedzi(II) można otrzymać w reakcji miedzi z wodą.	P	F

Zadanie 18. (0–1)

Wybierz poprawnie zapisane równanie dysocjacji jonowej kwasu siarkowodorowego.

- A. $\text{H}_2\text{S} \xrightarrow{\text{H}_2\text{O}} 2 \text{H}^+ + \text{S}^-$
- B. $\text{H}_2\text{SO}_4 \xrightarrow{\text{H}_2\text{O}} 2 \text{H}^+ + \text{SO}_4^{2-}$
- C. $\text{H}_2\text{S} \xrightarrow{\text{H}_2\text{O}} 2 \text{H}^+ + \text{S}^{2-}$
- D. $\text{H}_2\text{SO}_3 \xrightarrow{\text{H}_2\text{O}} 2 \text{H}^+ + \text{SO}_3^{2-}$

Wskaż opis słowny równania dysocjacji jonowej kwasu siarkowodorowego.

- A. Kwas siarkowy(VI) dysocjuje na kationy wodoru i aniony siarczanowe(VI).
- B. Kwas siarkowy(IV) dysocjuje na kationy wodoru i aniony siarczanowe(IV).
- C. Kwas siarkowodorowy dysocjuje na kationy wodoru i aniony siarczkowe.
- D. Kwas siarkowodorowy dysocjuje na kationy wodoru i aniony siarczanowe.

Informacja do zadania 19.

Tabela rozpuszczalności substancji

KATIONY \ ANIONY	NH ₄ ⁺	K ⁺	Na ⁺	Ag ⁺	Mg ²⁺	Pb ²⁺	Ba ²⁺	Al ³⁺	Ca ²⁺
Br ⁻	O	O	O	↓	O	∇	O	O	O
Cl ⁻	O	O	O	↓	O	↓	O	O	O
S ²⁻	O	O	O	↓	∇	↓	O	↓	∇
NO ₃ ⁻	O	O	O	O	O	O	O	O	O
SO ₄ ²⁻	O	O	O	∇	O	↓	↓	↓	∇
CO ₃ ²⁻	O	O	O	↓	↓	↓	↓	↓	↓

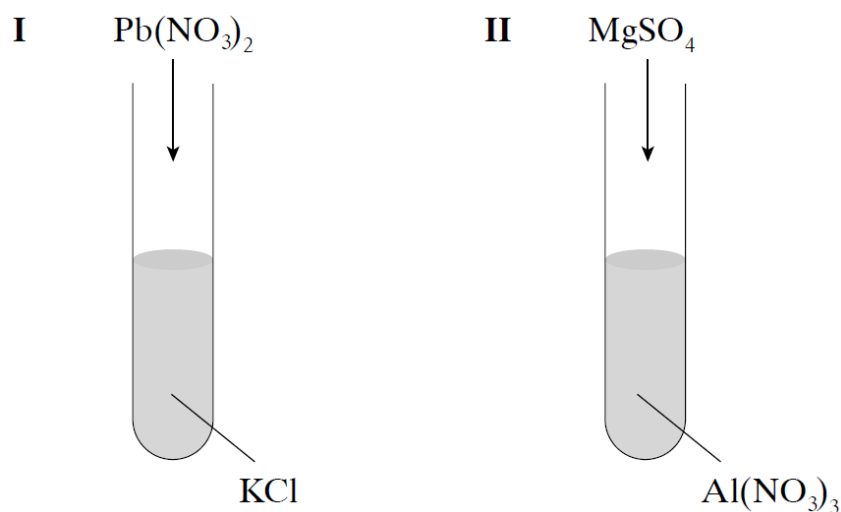
O – substancja rozpuszczalna w roztworze wodnym

∇ – substancja słabo rozpuszczalna w roztworze wodnym

↓ – substancja praktycznie nierozpuszczalna w roztworze wodnym

Zadanie 19. (0–2)

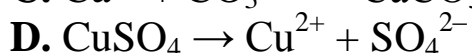
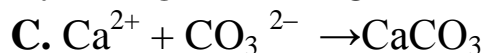
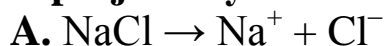
Oceń prawdziwość wniosków dotyczących wyników reakcji strąceniowych, które mogą zajść w probówkach I i II. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F, jeśli jest fałszywe.

19.1.	W probówce I nastąpi wytrącenie osadu chlorku ołowiu(II).	P	F
19.2.	W probówce II nastąpi wytrącenie osadu azotanu(V) magnezu.	P	F

Zadanie 20. (0–1)

Spośród podanych poniżej zapisów wybierz ten, który przedstawia skrócony zapis jonowy równania reakcji zobojętniania.

Informacja do zadania 21

Metale mają podobne właściwości fizyczne, ale różne właściwości chemiczne, i w związku z tym różnie reagują z innymi substancjami.

K		Metale aktywniejsze od wodoru wypierają go z zimnej wody i kwasów
Na		
Ca		
Mg		
Al		
Zn		
Fe		
Ni		
Sn		
Pb		
H		
Bi		Metale mniej aktywne od wodoru nie wypierają go z wody i kwasów
Sb		
Cu		
Hg		
Ag		
Pt		
Au		

Zadanie 21. (0–1)

Na podstawie położenia pierwiastków w tzw. szeregu aktywności metali (uszeregowanie metali według wzrastającej aktywności) przedstawionym powyżej określ, w której z probówek nie zajdzie reakcja chemiczna.

A. roztwór HCl

B. roztwór H₂SO₄

C. roztwór HNO₃

D. roztwór H₂S

Informacja do zadania 22. i 23.

Obok przedstawiono fragment tabeli rozpuszczalności.

Zadanie 22. (0–1)

Wybierz wzór związku chemicznego, którego należy dodać do wodorotlenku strontu, aby otrzymać sól rozpuszczalną w wodzie.

- A. HBr
B. Na₂SO₄
C. K₂SO₃
D. Mg(OH)₂

ANIONY \ KATIONY	Na ⁺	K ⁺	Mg ²⁺	Ca ²⁺	Sr ²⁺
OH ⁻	R	R	N	T	R
Cl ⁻	R	R	R	R	R
Br ⁻	R	R	R	R	R
S ²⁻	R	R	R	T	R
SO ₃ ²⁻	R	R	R	T	N
SO ₄ ²⁻	R	R	R	T	N

R – substancja dobrze rozpuszczalna w wodzie

T – substancja trudno rozpuszczalna w wodzie

N – substancja praktycznie nierozpuszczalna w wodzie

Zadanie 23 (0–1)

Wybierz wzór związku chemicznego, którego należy dodać do wodorotlenku strontu, aby otrzymać sól praktycznie nierozpuszczalną w wodzie.

- A. NaCl
B. HBr
C. K₂SO₄
D. Na₂S

Zadanie 24. (0–1)

1. Która z wymienionych substancji jest elektrolitem? Wybierz poprawną odpowiedź.

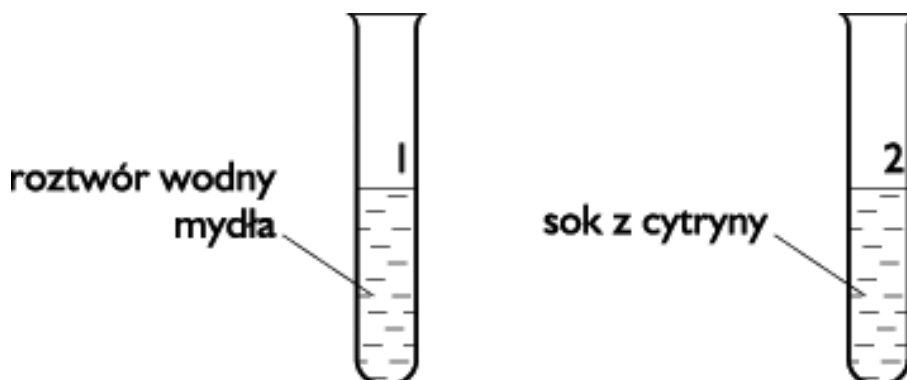
- A. kwas octowy
B. roztwór chlorku sodu
C. manganian(VII) potasu
D. alkohol etylowy

2. Wskaż uzasadnienie swojego wyboru.

- A. Przewodzi prąd elektryczny tak samo jak jego roztwór.
B. Nie przewodzi prądu elektrycznego, jego roztwór też nie.
C. Przewodzi prąd elektryczny, a jego roztwór nie.
D. Nie przewodzi prądu elektrycznego, a jego roztwór przewodzi.

Zadanie 25. (0–1)

Uniwersalny papierek wskaźnikowy zanurzono w roztworach przedstawionych na schemacie.

Określ barwę uniwersalnego papierka wskaźnikowego i odczyn danego roztworu. Wybierz prawidłowe odpowiedzi.

Próbówka nr 1.

- A. odczyn obojętny, żółta barwa papierka wskaźnikowego
- B. odczyn kwasowy, zielona barwa papierka wskaźnikowego
- C. odczyn zasadowy, zielona barwa papierka wskaźnikowego
- D. odczyn kwasowy, czerwona barwa papierka wskaźnikowego

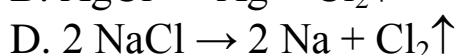
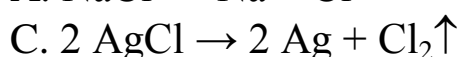
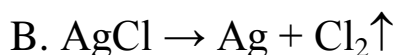
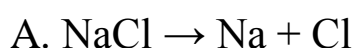
Próbówka nr 2.

- A. odczyn kwasowy, czerwona barwa papierka wskaźnikowego
- B. odczyn zasadowy, zielona barwa papierka wskaźnikowego
- C. odczyn zasadowy, czerwona barwa papierka wskaźnikowego
- D. odczyn obojętny, żółta barwa papierka wskaźnikowego

Zadanie 26. (0–1)

Substancje pochodzenia zwierzęcego są wykorzystywane przez człowieka w wielu dziedzinach życia. W przemyśle spożywczym powszechnie używa się m.in. żelatyny (substancji białkowej) wytwarzanej z kości i chrząstek zwierząt. Żelatyna ma również inne zastosowania, stosuje się ją np. do produkcji klisz fotograficznych, których składnikiem jest m.in. chlorek srebra(I). Jest to sól, która pod wpływem światła ciemnieje i ulega rozkładowi na pierwiastki chemiczne. Rozkład chlorku srebra(I) jest przykładem reakcji fotochemicznej, a chlorek srebra(I) to tzw. substancja światłoczuła.

Wybierz poprawnie zapisane równanie reakcji chemicznej zachodzącej na kliszy fotograficznej pod wpływem światła.

Zadanie 5. (0–1)

Wybierz poprawne stwierdzenie dotyczące chlorku srebra(I).

- A. Chlorek srebra(I) jest substancją dobrze rozpuszczalną w wodzie.
- B. Chlorek srebra(I) jest substancją trudno rozpuszczalną w wodzie.
- C. Chlorek srebra jest substancją praktycznie nierozpuszczalną w wodzie.
- D. Chlorek srebra(I) jest substancją bardzo dobrze rozpuszczalną w gorącej wodzie.

KATIONY \ ANIONY	ANIONY			
	OH^-	Cl^-	Br^-	I^-
Na^+	R	R	R	R
Ca^{2+}	T	R	R	R
Ag^+	N	N	N	N

R – substancja dobrze rozpuszczalna w wodzie

T – substancja trudno rozpuszczalna w wodzie

N – substancja praktycznie nierozpuszczalna w wodzie